

UTREDNING BASERT PÅ VEDTAK I KOMMUNESTYRET 24.9.2018

KST-066/18 sier:

«Kvalitetsmelding for grunnskolen 2017-2018 tas til etterretning. Kommunestyret ber administrasjonen komme tilbake med en utredning (innen sommer 2019) om hva som må til for å sikre fortsatt progresjon innenfor alle områder hvor Åsnesskolen har sine mål. I utredningen skal innhold og kvalitet, samt dagens og fremtidens antatte budsjett-rammer være et bærende utgangspunkt.»

Rådmannen legger bl.a. til grunn *Kvalitetsmelding for grunnskolen 2017* og *Kvalitetsmelding for grunnskolen 2018* (tidligere kalt *Tilstandsrapport*) i denne utredningen. Dette er godt gjennomarbeidede dokumenter som begge belyser de utfordringene og mulighetene rådmannen ser i forbindelse med progresjon i Åsnesskolen. Videre er *Strategisk plan for Åsnesskolen 2017-2021* og *Kommuneplanens Samfunnsdel 2010 – 2022* forpliktende dokumenter å vurdere opp imot.

Satsnings- og målområder i Åsnesskolen 2017-2021:

Kommunestyrets vedtak ønsker at utredningen skal si noe om progresjon opp mot skolens målområder. Flere av disse finner man i *Strategisk plan for Åsnesskolen 2017-2021*. På side to står følgende: «*Strategisk plan skal sette visjoner og mål for Åsnesskolen, angi hvilke resultater som skal nås, og danne grunnlag for kontinuerlig læring for eleven og de ansatte i skole.*»

Åsnesskolen har tre satsningsområder som hver seg har sine målområder med kjennetegn for måloppnåelse for elevene, lærerne, skoleledelsen og skoleeier:

1) Kultur for læring

Kjennetegn elevene

- ✓ Mestre grunnleggende ferdigheter
- ✓ Faglige resultater økes
- ✓ Ha et trygt læringsmiljø
- ✓ Skal oppleve endret undervisningspraksis i klasserommet

Kjennetegn lærerne

- ✓ Lærerne er aktive brukere av kunnskapsbasert data
- ✓ Bevisst arbeid med grunnleggende ferdigheter
- ✓ Aktivt arbeide for et trygt og godt læringsmiljø
- ✓ Opparbeide en god undervisnings- og vurderingspraksis

Kjennetegn skoleleder

- ✓ Bidra til at skolens kollektive kapasitet og samarbeidskultur styrkes
- ✓ Utvikle organisasjonskapasitet og utvikle det profesjonelle læringsfellesskapet

- ✓ Prioritere læring og utvikling gjennom skolebasert kompetanseutvikling
- ✓ Legge til rette for at skolen utvikler en datadrevet forbedringskultur

Kjennetegn skoleeier

- ✓ Lede læring og utvikling i ledergruppen, på tvers av skolene
- ✓ Synliggjøre handlingsrom og utvikle kultur for endringsarbeid og innovasjon i kommunen.
- ✓ Samarbeide med fagmiljøer og kommuner om utvikling av skoleeierrollen og utnytte læringspotensialet gjennom deltakelse i nasjonale satsinger
- ✓ Sikre god kvalitet på styringsdokumenter
- ✓ Anskaffe effektive faglig-administrative ikt-systemer og verktøy
- ✓ Videreutvikle rådmannskontorets arbeidsform og metoder for resultatoppfølging, lederstøtte og styringsdialog
- ✓ Utarbeide IKT strategi for Åsnes

2) Ledelse

Kjennetegn elevene

- ✓ Skal forstå hva de skal lære og hva som er forventet av dem
- ✓ Skal få tilbakemeldinger som forteller dem kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen
- ✓ Skal få råd om hvordan de skal forbedre seg
- ✓ Skal være involvert i eget læringsarbeid med blant annet å vurdere eget arbeid eller utvikling

Kjennetegn lærerne

- ✓ Skal gi elevene et godt grunnlag for egenvurdering
- ✓ Skal samarbeide med hjemmet for å gi best mulig læringsutbytte
- ✓ Kollektivt samarbeid om undervisning og eleven
- ✓ Skal være faglig oppdatert

Kjennetegn skoleleder

- ✓ Lede det pedagogiske utviklingsarbeidet
- ✓ Skal legge til rette for kompetanseheving
- ✓ Skal jobbe for godt samarbeid med eksterne fagmiljøer
- ✓ Tverrfaglig samarbeid med andre instanser og sektorer i kommunen
- ✓ Videreutvikle «Åsnesskolen»

Kjennetegn skoleeier

- ✓ Har det overordnede ansvaret for «Åsnesskolen»
- ✓ Skal legge til rette for gjennomføring av Kultur for læring

- ✓ Utarbeide og tilrettelegge prosjektrammer
- Utarbeide strategi for kompetanseutvikling

3) Tidlig innsats

Kjennetegn eleven

- ✓ Opplevelse av mestring både faglig og sosialt
- ✓ Trygt og godt læringsmiljø
- ✓ Få det nødvendige grunnlaget for å nå sitt potensiale

Kjennetegn lærerne

- ✓ Følge rutiner og planer for overganger
- ✓ Opparbeide gode relasjoner med hver enkelt elev
- ✓ Følge opp elevens faglige utvikling
- ✓ Øve opp elevens sosiale kompetanse

Kjennetegn skoleleder

- ✓ Legge til rette for gode overganger
- ✓ Legge til rette for god ressursbruk
- ✓ Legge til rette for god samarbeidskultur og profesjonelt læringsfellesskap
- ✓ Utvikle plan for sosial kompetanse

Kjennetegn skoleeier

- ✓ Sørge for tilstrekkelig og god ressursbruk
- ✓ Sikre at planer og rutiner blir gjennomført

Dette blir tatt med i utredningen for å vise at det er forskningsbasert faglig fokus og systematisk jobbing som er det viktigste virkemiddelet for å skape, opprettholde og videreutvikle progresjon. Gjennom dette økes læringsutbyttet og resultatene.

Strategisk plan for Åsnesskolen 2017-2021 (side 11) har noe mer konkrete kjennetegn på en positiv utvikling for planperioden:

- ✓ Økt gjennomføring av videregående opplæring (VGO)
 - Økning i andel elever som gjennomfører første år
 - Økning i andel elever som har gjennomført VGO etter fem år
- ✓ Reell faglig framgang for det enkelte årskull
 - Økning i gjennomsnittlige skalapoeng og økt andel elever på høyere mestringsnivåer - nasjonale prøver fra 8. – 9. trinn
 - Nedgang i andel elever på og under bekymringsgrense – nasjonale kartleggingsprøver fra 1. til 3. trinn, lesing og regning

- ✓ Relativ faglig framgang
 - Økning i gjennomsnittlige skalapoeng fra år til år – nasjonale prøver 5., 8. og 9. trinn
 - Nedgang i andel elever på og under bekymringsgrensene - nasjonale kartleggingsprøver 1.- 4. trinn
 - Gjennomsnittlig læringsutbytte jevnt over landssnittet og snittet i kommunegruppe 7 – nasjonale prøver 5., 8. og 9. trinn, standpunkt- og eksamenskarakterer i norsk, matematikk og engelsk og grunnskolepoeng
- ✓ God elevtilfredshet med læringsmiljø og læringskultur
 - Gjennomsnittlig resultat jevnt over landssnittet og snittet i kommunegruppe 7 på temaene trivsel, støtte fra lærerne, vurdering for læring, læringskultur og mobbing på skolen – elevundersøkelsen 5.-10. trinn
- ✓ God foreldretilfredshet med skolen
 - Gjennomsnittlig resultat jevnt over landssnittet og snittet i kommunegruppe 7 på temaene støtte fra lærerne, vurdering for læring, mobbing på skolen, læring og utvikling og SFO – foreldreundersøkelsen 1.-10. trinn

Strategiene skal hver for seg og sammen gi styrke og kontinuitet i skoleeiers innsats. De skal bidra til langsiktighet, fellesskap og fokus på kvalitetsutvikling i Åsnes skolene.

Satsinger er krevende av flere grunner. Økonomi er en av disse, men like sentrale er prosessene, tidsressursen, tilgangen på gode systemer, verktøy, kompetanse og ikke minst muligheten for samhandling på tvers av skolene, barnehagene og andre instanser. Punktene i hvert av de tre satsingsområdene over viser noe av bredden, kompleksiteten, forventinger og krav som det enkelte nivå må forholde seg til i det daglige.

Hva må til for å sikre fortsatt progresjon?

Strategisk plan for Åsnesskolen (side 2) sier følgende: «*Strategisk plan er basert på kunnskap om hva som har effekt på elevenes læring, pågående utviklingsarbeid og status. Den peker på satsningsområder for fem år fremover*».

Åsnesskolen skal være basert på forskning som er nasjonalt og internasjonalt akseptert. De siste årenes utvikling innen skoleforskning har gitt stadig bedre grunnlag for å vurdere hva som øker læringsutbyttet og progresjonen i en elevs læringsprosess. *Strategisk plan for Åsnesskolen 2017-2021* har i vedtaks form forpliktet seg til å legge til grunn kunnskap om hva som gir ønsket effekt. Ved å delta i forskningsprosjektet *Kultur for læring* (KFL) og tidligere *Vurdering for læring* (VFL), har skolene i Åsnes tatt dette på alvor. Disse prosjektene har i seg både mål og verktøy som er godt fundert i bred skoleforskning, og dette begynner å sette spor i Åsnesskolen.

Kommunestyret blir årlig orientert om og invitert til debatt rundt skole i forbindelse med framlegg av *Kvalitetsmelding for grunnskolen*. Meldingene fra de siste årene viser gode resultater

både på skolefag og skolemiljø, og viktigst av alt en stabil progresjon. Rådmannen uttrykte for Kommunestyret 24.9.18 og 27.5.19 bekymring rundt hvorvidt Åsnesskolen klarer å opprettholde og videreføre den positive progresjonen i framtiden. Dette kom også tydelig fram på Budsjettkonferansen på Elverum i 2018.

Åsnes kommune har et framtidsbilde som må tas på alvor, og som kommer til uttrykk i ulike statistikker og beregninger. Herunder bør man merke seg at skolen er ett av de viktigste virkemidlene et lokalsamfunn har for å skape positive endringer, sammen med barnehagen. Det er riktig å si at den beste investeringen en kommune kan gjøre, er i kvaliteten i barnehage og skole. Både på kort og lang sikt, og sett i et individperspektiv og samfunnsøkonomisk perspektiv. Utfordringen er å ha mot til faktisk å foreta denne investeringen. Rådmannen er bekymret for konsekvensene ved ikke å gjøre denne prioriteringen, og har tidligere pekt på levekår og utenforskap i Åsnes kommune. Barnehage og skole er den faktoren som i sterk grad kan bidra positivt i arbeidet for mer innenforskap.

Spesialundervisning og PPT

Spesialundervisningen (elever med vedtak) ligger på landsgjennomsnittet i Åsnes. Den varierer fra skole til skole fra 5 – 13 %, men ligger i gjennomsnitt på rundt 9 % (40 elever) på barnetrinnet og 8 % (19 elever) på ungdomstrinnet. Dette tilsvarer to hele klasser på barnetrinnet og en hel klasse på ungdomstrinnet. I tillegg kommer elevene uten rett på spesialundervisning, men som har ulike krevende utfordringer som også krever ressurser.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) for Grue og Åsnes har en målsetting om å halvere antall vedtak om spesialundervisning til rundt 4 %. Den ønsker å dreie virksomheten og prioriteringene i retning fra individrettet til systemrettet. Tjenesten har gode faglige begrunnelser for å styre større deler av sin tidsressurs mot barnehage og småskole, med grunnlag i tidlig innsats og forebygging. Tjenesten mener dette vil unngå de mange sakene på de høyere trinnene.

En slik dreining krever prioriteringer innenfor allerede stramme budsjetttrammer og hva man faglig har tro på. Tjenesten innser at dette er tidkrevende, men dagens organisering av PPT og måten det jobbes med spesialundervisning på i Norge, har vist seg å ha minimal effekt. Denne påstanden bygger på rapporten «*Inkluderende fellesskap for barn og unge*», skrevet av en statlig ekspertgruppe ledet av professor Thomas Nordahl (2018). PPT i Grue og Åsnes ønsker å ta konsekvensene av rapportens anbefalinger, og det ventes at Stortinget også vil komme med endringer høsten 2019.

PPT i Grue og Åsnes er en enhet som i stor grad er i behov av variert og spisset kompetanse. Tjenesten konkurrerer med øvrige utdanningsinstitusjoner når det gjelder rekruttere og beholde nødvendig kompetanse for å være en sterk aktør og støtte inn mot barnehage og skole. En fornyet PPT godt utrustet med ressurser (kompetanse, tid, økonomi, verktøy) vil være et tiltak som oppvekstsektoren og Åsnessamfunnet ville se gode resultater av.

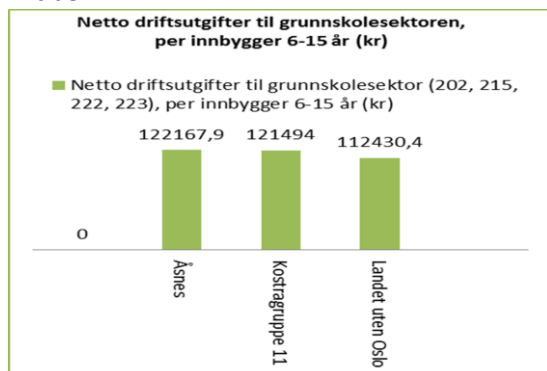

Økonomi og antall elever

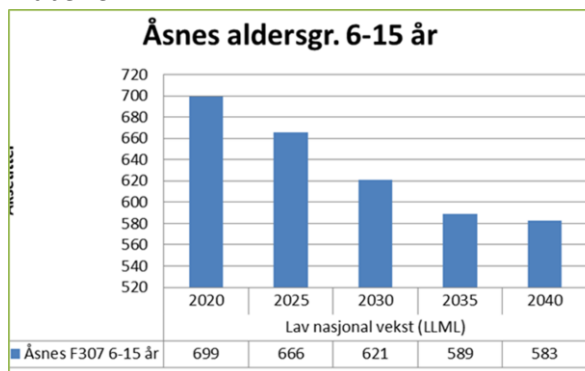
I *Kommuneplanens samfunnsdel* får barna og de unge en sentral plass. Her nedfelles målsettingen om å skape en kultur der ledere og ansatte er bevisst på ressursbruk og arbeider for best mulig utnytting av tid og penger, hvor dette knyttes opp til hvordan en organiserer tjenestene, bygninger og tar i bruk ny teknologi. Rådmannen opplever at flere områder av sektor oppvekst står under press, som igjen gjør at *Samfunnsdelens* ordlyd om god utnyttelse av tid, penger og organisering er mer relevant enn noen gang.

Tabell 1	År 2020	År 2025	År 2030	År 2035
Antall elever	699	666	621	589
Nedgang i elevtall		-32	-45	-32
Antatt mindre inntekt	Dagens ramme	-3.295 mill	-5.175 mill	-3.680 mill
Prognosene med dagens sats viser ca 12 millioner mindre inntekt til kommunen innen 2035				

Tabell 2

Tabell 3

Tabell 1 i viser antatt antall elever i perioden 2020 – 2035 og de alvorlige, økonomiske konsekvensene det synkende elevtallet får for Åsnesskolen, basert på netto driftsutgifter pr. elev i grunnskolen (tabell 2). Inntektene vil innen seks år bli redusert med kr. 3,30 mill., innen 11 år med kr. 8,50 mill. og innen 16 år med kr. 12,15 mill. Antall færre elever i perioden utgjør 109. I tabell 3 vises prognosen for befolkningsveksten for aldersgruppen 6 – 15 år, som er negativ. Det kan se ut som at befolkningen i denne aldersgruppen flater noe ut mellom 2035 og 2040. Mye positiv kan skje i løpet av 15 – 20 år, men likevel må prognosene tas på alvor på en måte som styrker eleven, Åsnesskolen og Åsnessamfunnet.

Tar man ikke prognosene på alvor, står man i fare for å komme i konflikt med *Samfunnsdelens* målsetting om at hensynet til barn og ungdom skal sikres, og at all planlegging må vurderes i forhold til dem.

Tabell 4

Elevtall	Jara skole	Sønsterud skole	Flisa skole	Åsnes ungdomsskule	Samlet barnetrinn
2015/2016	93	135	251	258	479
2016/2017	88	140	247	234	472
2017/2018	63	136	261	235	460
2018/2019	56	137	248	240	441

Tabell 4 viser tall fire år tilbake i tid og en prognose som dessverre har slått til. Det er Jara skole som har hatt nedgang av antall elever av betydning, men det viktige er ikke hvilken skole som har nedgangen, men Åsnesskolen totalt sett. Dette rammer sektorens økonomi, og økonomien er allerede hardt prøvet. Fire grunnskoler står i fare for å gå på bekostning av mulighetsrommet for den enkelte skole, og etter hvert for Åsnesskolen som helhet.

I det økonomiske bildet hører lærernormen til. Den legger føringer slik:

- ✓ *Småtrinnet (1.-4. trinn): Den 16. eleven utløser en ekstra pedagog.*
- ✓ *Mellomtrinnet og u-trinnet (5.-10. trinn): Den 21. eleven utløser en ekstra pedagog.*

Rector har mulighet til å flytte på lærerressurser internt på småtrinnet, internt på mellomtrinnet og internt på u-trinnet. Her stoppet derimot fleksibiliteten, og store deler av budsjettet er låst. Rector kan ikke lenger flytte ressurser fra f.eks. småtrinnet til mellomtrinnet i samme omfang som før normen, selv om det vurderes som faglig riktig, smart og forsvarlig.

Dette utfordrer fleksibiliteten og mulighetene til å fordele ressursene i tråd med forebygging og tidlig innsats. Rektors handlingsrom blir mindre.

Budsjettet for sektor oppvekst inneværende år ligger på kr. 108.400.000,-. Ved 1. tertial rapporteres et merforbruk på rundt kr. 1.100.000,- tross god budsjettdisiplin. Dette skyldes faktorer man vanskelig kan ha kontroll over, men samtidig er det et signal sammen med andre faktorer, på at budsjettrammen begynner å bli for lav. Spesielt sett i forhold til hva som kreves av en barnehage og skole i Åsnes, med det vi har av tall som beskriver bredden av utfordringene i Åsnessamfunnet.

Sektoren har et budsjett som ikke i betydelig grad legger til rette for god tidlig innsats og et godt forebyggende arbeid. Ser man på prognosene for framtiden, vil de økonomiske ressursene til dette formålet bli ytterligere begrenset.

En annen struktur vil kunne lette arbeidet for Åsnes kommune med å innfri sine egne målsettinger i bl.a. *Kommuneplanens samfunnsdel* om ressursbruk, best mulig utnytting av tid og penger, og organisering. Rådmannen tolker dette som at kommunen ønsker å være effektiv

innenfor en faglig forsvarlig ramme. *Samfunnsdelen* gir rådmannen mandat til å foreta en ny vurdering, siden den legger føringer for å prioritere investeringer som på sikt vil gi rimeligere driftskostnader.

Dagens strukturs konsekvenser for budsjettammer og faglig utvikling må belyses, selv om det ikke er mange årene siden sist skolestrukturen ble debattert og vedtatt. Forhold innen lov- og planverk har endret seg de siste tre årene, både innen skole og barnehage, og flere endringer kommer om kort tid. Skolene i Åsnes har de siste årene jobbet mer forskningsbasert, noe som igjen bringer på banen ønsket om og behovet for større samhandling på tvers av skolene. Man ser at dette er veien å gå for å utvikle lærerne, elevene og samfunnet.

Kompetanse

Økonomien spiller en vesentlig rolle, men en bærende faktor vil være kompetanse. Forskningen er tydelig på at læreren og dens kompetanse er den viktigste faktoren for progresjon og økt læringsutbytte. Kompetanse måles ikke alene i studiepoeng, men i svært stor grad profesjonell faglig samhandling i arbeidshverdagen.

Som rådmannen har vært inne på i de to foregående kvalitetsmeldingene (2017 og 2018), vil det bli en utfordring å skaffe nok og riktig kompetanse til Åsnesskolen. Kompetanse er helt sentralt i arbeidet med å løse det oppdraget som skolen har i samfunnet. Opplæringsloven § 2-3 sier at *«undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringa i samsvar med læreplanar gitt etter lova her.»* Læreplanverket har høye forventninger, og disse økes i bredde med *Fagfornyelsen*. Videre kan man i § 14 lese om kompetansekravene som settes for personalet i grunnskolen, som også har økt de siste få årene.

Lovverket tar derimot ikke høyde for alle typer kompetanser som trengs i en skole med store variasjoner. Loven setter et minimumskrav, men er likevel tydelig på at alle elevene skal ha et forsvarlig og likeverdig tilbud, ut fra sine spesifikke behov. Her kommer man i møte med mindre enheters sårbarhet. Størrelsen på personalet kan speile bredden på kompetansen. Blir denne for smal, røkkes likeverdighetsprinsippet. Dette sier at barn og unge i Åsnes skal ha et likeverdig opplærings tilbud, uavhengig av skole. Sjansene for å opprettholde et likeverdig tilbud slik Åsnesskolen er organisert i dag, er etter rådmannens mening små, og faren for ikke å klare ivareta progresjonen er økende.

Kommunen har totalt seks skoler og åtte barnehager som trenger en bredde av kompetanse. Selv om det er ulike kompetansekrav til ansatte i barnehage og skole, er det til en viss grad samme yrkesgrupper barnehage og skole søker etter.

De seks skolene søker etter samme kompetanse, med variasjoner fra år til år. Det samme gjelder de åtte barnehagene. I tiden som kommer vil det også bli søkt etter kompetanse som ikke er typisk skolefaglig, men som skal ivareta elevers spesielle behov. Regelmessig får skolene elever

med utfordringer som berører store deler av skolen, og som krever ytterligere spisset kompetanse og erfaring.

At så pass mange enheter søker etter tilnærmet samme kompetanse og erfaring, gjør sektor oppvekst sårbar på kompetansefeltet, både med tanke på å rekruttere og beholde. Sammen med lærernorm, kompetansekrav og *Fagfornyelsen* vedtatt av Stortinget, møter Åsnes kommune utfordringer rådmannen er redd blir for mange og store for en kommune med vår størrelse og den den barnehage- og skolestrukturen vi har.

Bygningsmessige forhold/vedlikehold

Oppvekstsektoren har ni bygninger hvorav de fleste trenger oppgraderinger og vedlikehold. Fem av disse er skolebygg. Åsnesskolen trenger bygninger som tilfredstiller dagens krav, men rådmannen må også se på krav fra nasjonalt plan- og lovverk og samfunnet for øvrig i et framtidsbilde. Det stilles stadig strengere krav til ansattes fysiske arbeidsforhold, elevenes fysiske skolemiljø og hva inne- og utemiljøet bidrar til i forhold til barn og unges utvikling. De oppholder seg tilsvarende en arbeidsdag og lengre i skolens inne- og uteområder, og dette preger deres muligheter for faglig, sosial og fysisk utfoldelse. Barn og unge påvirkes og utvikler seg i det miljøet de oppholder seg i, på godt og vondt.

Generasjoner før dagens barn og unge kan ha en tendens til å undervurdere elevenes læringsmiljø med å sammenlikne med forhold generasjoner tilbake i tid. Dette er uheldig, da samfunnets krav til skolen har endret seg betydelig. En ansvarlig skoleeier fatter beslutninger basert på fakta, forskning og andre faglige vurderinger. I bunnen må *Opplæringsloven* og *Barnekonvensjonen* om barnets beste, ligge.

Skolens betydning for levekår

Barnehage og skole er avgjørende instanser i et menneskes og samfunns liv og hvilken utvikling man får. All forskning viser at en god barnehage og fullført grunnskole og videregående skole, øker sjansene for bedre levekår (helsemessig, økonomisk, sosialt) betydelig. Man kan si at skolen må kompensere med sin kompetanse og kvalitet parallelt med lokalsamfunnets utfordringer innen levekår. Jo større og komplekst det er, dess mer må skolen bidra. Åsnes er i en slik kategori.

Det er ingen grunn til å tro at det er andre instanser enn barnehage og skole – utdanning - som er best egnet til å endre situasjonen. Selvfølgelig i samarbeid med ulike instanser og miljøer. Dette krever et sterkt fagmiljø, som man naturlig finner i større enheter.

Fagfornyelsen

Fagfornyelsen skal innføres i norsk skole fra høsten 2020. Dette er en fornyelse av eksisterende læreplanverk, som ønskes velkommen av store deler av skolenorge. Åsnesskolen er i gang med «*Overordnet del*», som allerede er vedtatt. Fagdelen vedtas av Stortinget i løpet av 2019 etter

høringsrunder. «Overordnet del» har klare intensjoner, som bl.a. stiller større krav til lærer-samarbeid i profesjonelle læringsfellesskap. Skoleforsker professor Thomas Nordahl (Høyskolen Innlandet) mener at det for små skoler blir svært vanskelig å gjennomføre *Fagfornyelsen* etter intensjonene og mener at læringsmiljøet ved små skoler er sårbart.

Samfunnsutviklingen, samfunnets behov, lover, forskrifter og planer har stadig mer krevende forventninger til offentlig sektor generelt, og barnehage og skole generelt. Dette utfordrer bredt, og behovet for dypere og bredere kompetanse på flere områder vokser raskt. Kompetanse er ikke bare det man erverver seg gjennom utdanning, men også gjennom deling av erfaringer, samhandling og samskaping i kollektivet. Her finnes den kollektive kraften som utvikler kompetansen hos læreren, det profesjonelle fellesskapet og organisasjonen – med målet om å øke elevens læringsutbytte.

Det er naturlig at voksende krav og behov gjør mindre enheter sårbare. Dette gjelder både for kollegium og elevgrupper.

Mulighet- og utfordringsbilde i Åsnesskolen

Kvalitetsmelding for grunnskolen 2018 har med mulighets- og utfordringsbildet vist i tabell 5. Bildet lister opp hvilke områder det må fokuseres på og hva disse mer konkret består i. Rådmannen er ikke i tvil om at det både er økonomisk og faglig hensiktsmessig å etablere en ny struktur, med tanke på utfordringsbildet Åsnes kommune står over for. Bildet er ikke endelig.

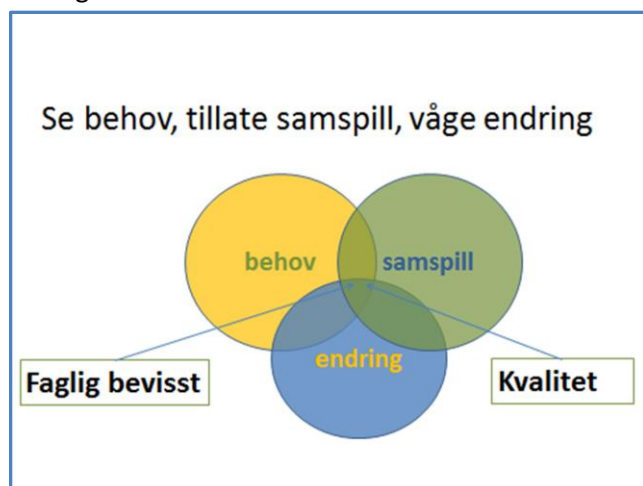
Tabell 5

Fokusområder	Mulighet - og utfordringbilde
Læringsmiljø	✓ Håndtering av enkeltsaker relatert til mobbing og uønsket atferd ✓ Utviklingspotensiale i samarbeidet om eleven og om undervisningen ✓ Å videreutvikle en læringsarena med stadig sterkere fokus på mestring og tilpasset opplæring ✓ Rekruttere og beholde kompetanse som ivaretar det komplekse behovet ✓ Store utskiftninger av personalet på relativt kort tid ✓ Samhandling mellom barnehage og grunnskole
Spesialundervisning	✓ God tilpasset opplæring reduserer behovet for spesialundervisning ✓ En PP tjeneste som i større grad jobber med system og forebygging ✓ Økt digitalisering vil bidra til en bedre tilpasset opplæring
Læringsresultat	✓ Det er behov for økte grunnleggende ferdigheter. ✓ Forskjeller i resultater mellom jenter og gutter ✓ Mestring sett i forhold til støtte fra lærer og vurdering for læring med god feedback ✓ Større tilgang på digitale verktøy bidrar til økt læringsutbytte og motivasjon for læring
Psykisk helse	Åsnesskolen har utfordringer med å løse mangfoldet av saker innenfor fysiske rammer og kompetanse: ✓ Hvilken kompetanse mangler? Er det mulig å rekruttere kompetansen til alle skolene? ✓ Har vi en Åsnesskole for alle?

Fokusområder	Mulighet - og utfordringbilde
Overgang/gjennomføring vgs	✓ For mange elever har ikke tilstrekkelig grunnleggende ferdigheter etter grunnskolen
Kvalitetsarbeid	✓ Kollektive utviklingsprosesser ved den enkelte skole ✓ Alle ansatte aktivt deltagende i det profesjonelle læringsfellesskapet for å videreutvikle eleven ✓ Hente ut effekt av skoleutviklingsprosjektene ✓ Stabilisere og øke resultatene i årene som kommer. ✓ Utnytte 1:1 med PC/ipad, hvor lærerens kompetanse i bruk av verktøyet og se mulighetene står sentralt ✓ Tilstrekkelig støtte fra kommunenivået i arbeidet med utvikling av den enkelte skole
Læringsmiljø/bygninger:	✓ Ulik standard mellom skolene og etterslep vedlikehold inne og ute ✓ Utfordringer med ventilasjon ✓ For få spesialrom, uheldige konsekvenser

Figur 1

Rådmannen har tidligere vært inne på hva det vil si å ta ansvar. Figur 1 sier noe om hva dette innebærer, og løfter fram det å *innse behovene, tillate et samspill* i arbeidet med hvordan møte behovene og å *våge den nødvendige endringen*. I sentrum av prosessen og ansvaret finner man den faglige bevisstheten og kravet om kvalitet, som skal virke samlende og styrende.

En organisasjon bestående av profesjonelle lærende fellesskap har dette som utgangspunkt i arbeidet med progresjon.

Tabell 5 og figur 1 må stå i forhold til hverandre for at fokusområdene skal bli jobbet med på riktig måte, for å beholde og videreutvikle progresjonen. Dagens barnehage- og skolestruktur vanskeliggjør dette, begrunnet ut fra det foregående i denne utredningen.

Kort oppsummert

Krav og forventninger som foreligger, og som vil bli flere og større om kort tid, vil bli utfordrende for små skoler. Strukturen bidrar til spredt kompetanse, midre fleksibilitet og unødvendig stram økonomi. Bedre kvalitet sikres gjennom større enheter, gode fagmiljø, bred kompetanse og stor samhandling. Dette gir samfunnsøkonomisk gevinst på sikt. En skolestruktur med færre skoler styrker Åsnesskolen og Åsnessamfunnet og frigjør midler til økt fokus på tidlig innsats. Flere lærere og andre yrkesgrupper under samme tak skaper den kollektive kraften som er nødvendig i Åsnes.

